

M A G Y A R

K U R I R

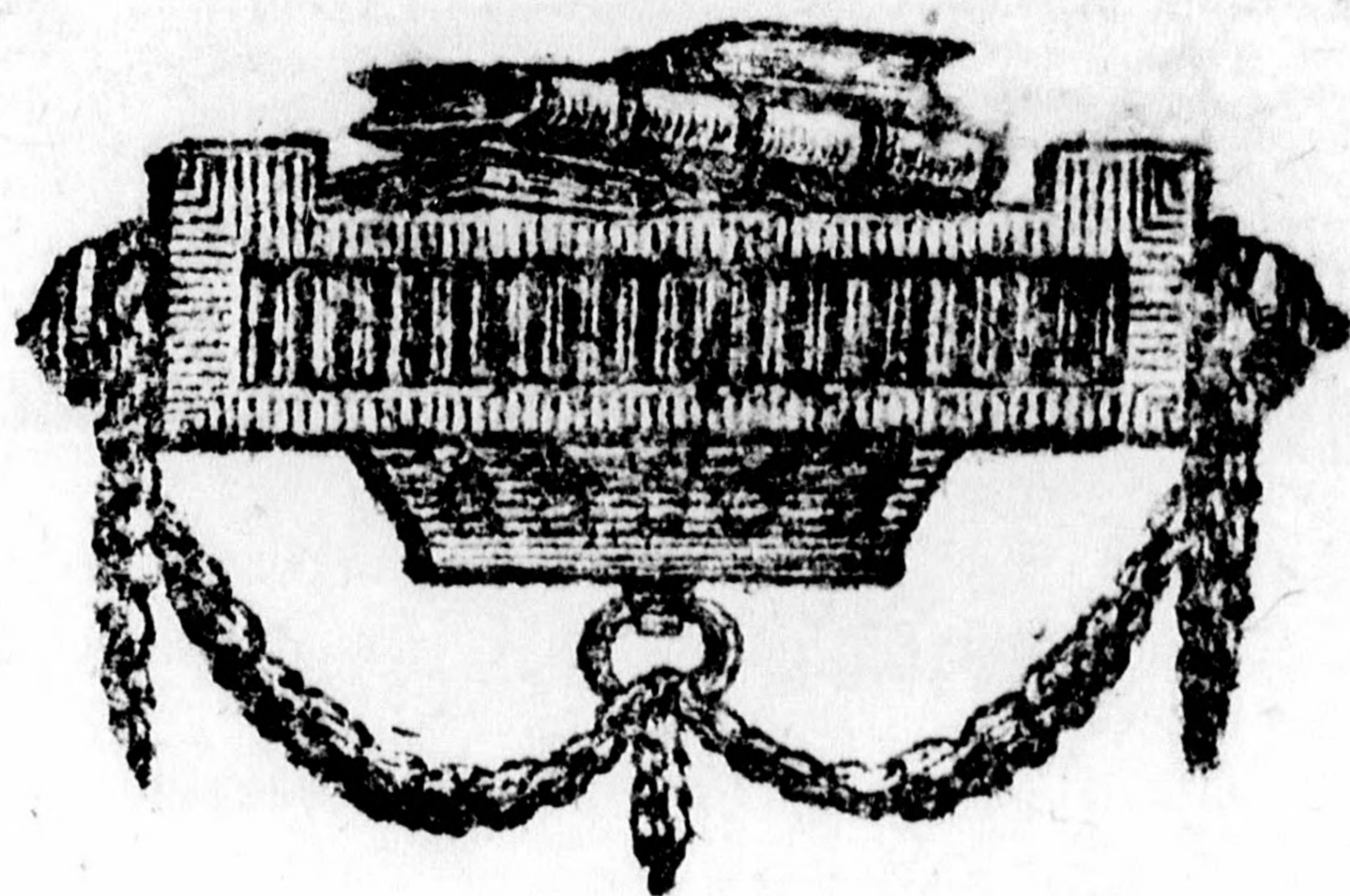
MDCCXCVIII-dik

ESZTENDŐRE.

D. DECSY SÁMUEL

ALTAL

II. FERTÁLY ESZTENDŐ.

B E T S B E N.

1 7 9 8.

Nro. 27.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 3-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Német Birodalom.

Ennekelötte már két izben is jelentettük mi azt, hogy a' Rastadi Imperialis Deputatió, ha mind nagy nehezen esett is, de tsak ugyan réá állott már arra, hogy a' *Rénus* bal partyán fekvő Német tartományok, által engedtettsenek a' Frantzia Respublikának; úgy mindazáltal: 1) Hogy a' *Cliviai* és *Jüliachumi* Hertzsegegeknek egy darab része tovább is maradjon meg a' Német Birodalom mellett. 2) Hogy a' *Rénuson* innen fekvő Német tartományokra, semmi, és semminémű szin alatt praetensiót ne tsinállyon a' Frantzia Respublika. 3) Hogy minden contributiók és requisitiók szüny.

nyenek meg. 4) Hogy a' *Rénus* vizén innen lévő Frantzia truppok azonnal vitetessenek ki a' Német földről.

Az Imperialis Deputatiónak ezen maga meghatározására mindjárt akkor egy igen rövid és homályos feleletet adtanak az ott lévő Frantzia deputatusok, mellynek rövid summája ebből áll, hogy tudniillik, eleve el latták azt a' Frantzia deputatusok, hogy a' *Rénuson* túl lévő Német tartományok által engedtetetésének szükséges vóltat, önnön maga az Imperialis Deputatió is meg fogja esmérni; hogy ezen basisnak bé vétele után könnyebben lehet a' békesség dolgát folytatni, mellynek végződése után mingyárt ki fognak a' Frantzia seregek a' Német földről takarodni; hogy ezen fontos munkának eszközlése végett szükség lészzen a' *Rénuson* túl meg károsítatott Fejedelmeknek recompensatiójokra, a' második basist is, úgymint a' Saecularisatiót közönségesen meg határozni, az az, nem szükség mindjárt azt ki mutatni, mellyik és mitsoda egyházi uradalmak saecularisaltassanak 's. a' t.

A' Frantzia deputatusoknak ezen válaszközban leg kissebb emlékezet sem tétetődik a' *Rénuson* túl lévő Német tartományok egy részének a' Német Birodalom mellett való meg hagyattatásáról, sem arról, hogy meg egyyez e' abban a' Frantzia kórmányfőnök avagy nem? hanem, mintha semmi ki fogást nem tett vólna az Imperialis Deputatió, mingyárt a' békesség második basisának, a' saecularisatiónak meg határozását kívánták a' Frantzia deputatusok. Azonközben a' *Rénuson* innen fekvő *Ehrenbreitsteini* erős vár és *Koblentz* közt való egyyességet egyfzeriben kétfelé vágták a' Frantziák, nemcsak, hanem, mintha semmi fegyverszűnés sem lett vólna a' Német Birodalom és Frantzia Respublika közt, kemény ostrom alá vették azon Imperialis erősséget. — Ez ellen ugyan hathatos remonstratiót küldött a' Ts. Plenipotentiaris Minister Gróf *Metternich* a' Frantzia deputatusokhoz, de az által is semmi jót nem eszközölhetett.

A' Német Birodalomnak illy fzeros környül-állásai között, ölzve gyülvén az Imperialis Deputatió Mártzius 22-ik napján, illyetén foglalatú pro memoriát tétetett fel, és küldött a' Frantzia deputatusokhoz: „Tellyes bizodalommal vólt; *úgymond*, az eránt az Imperialis Deputatió, hogy a' *Rénus* bal partyán fekvő Német tartományok nagyobb részének fel áldozása által, azon kevés tartomány, melly a' minapi válaszádsban ki vétetett, meg fog hagyattatni a' Német Birodalom mellett; hogy meg elégedvén a' Frantzia Respublika ezen nagy áldozattal, semmi praetensiót nem fog a' *Rénuson* innen fekvő Német tartományokra tenni; hogy minden contributióktól, és requisitióktól meg fognak a' Frantzia seregek szünni, 's azonnal a' *Rénuson* túl is által költözni.

De nemtsak bé nem tellyesitetett ez az Imperialis Deputatió igasságos kivansága; sőt inkább keservesen tapasztalni kéntelenittetik, hogy a' fegyverszűnésnek tzikkelyei ellen, a' fel áldoztatott Német tartományok közül ki vétetett kerületekben is mindenek Frantzia lábra állítatnak, semmi szünete nintsen az ellenségeskedésnek, és a' nemzeti törvényekkel ellenkezőképen az *Ehrenbreitsteini* vár is ostrom alá vétetődött 's. a' t. Minémü választ fognak erre a' Frantzia deputatusok adni, meg mutatja az idő.

Frantzia Respublika.

Mivel *Bonaparte* fő vezér minden figyelme-tességét és erejét a' majdan következendő Angliai expeditióra fordította: abból azt a' következtést húzzák ki; hogy ő tellyességgel nem fog vissza menni a' *Rastadi* Congressusra. Ezen expeditióra ki rendeltetett erős ármádiának derekát *Kilmaine*, jobb szárnyát *Dessaix*, bal szárnyát *Kléber* Generálisok fogják kommandirozni, úgy mindazáltal, hogy mindenik a' *Bonaparte* fő vezér kórmányától fog függeni. A' General-Stábnak *Berthier* Generális lészzen az igazgatója. A' *Párisi* levelek szerént ezen folyó Aprilisben, a' mellyben tud.

niillik az Anglus flottákat az Angliai tenger partjaihoz szokta az ellenkező szél szoritani, fog ezen roppant ármádia a' tenger hátán a' Brittusok ellen marsirozni. — A' Brestiai flotta is készen van, és nyughatatlansággal várja azon szempillantást, a' mellyben *Albion* ellen mehessen. Egész Frantzia Ország tengerre fekvő oldalai tele vannak szállító hajókkal. E' mellett minden hajó seregbeli szolgálatra alkalmas férfiak öszve verbuáltatván, az Anglia ellen majdan menendő hajókra vitetnek. — *Burdeaux* várasában magában 3000 matrozok gyűjtettek öszve 's vitettek *Brestbe*.

A' Directorium meg határozásából semmi Frantzia születésű külső Orzági Minister nem lehet követ, Agens és Consul a' Frantzia Republikánál. Ezen ok miatt nem vétetődött bé a' *Spanyól* udvar által *Párisba* küldetett követ Gróf *Cabarrus* is, a' szép *Talliennének* édes attya. — *Calonne* néhai XVI. *Lajos* Király uralkodása alatt Financialis Minister, azt kívánta a' Directoriumhoz küldött levelében, hogy ötet is törüllyék ki az emigránsok laistromából, mellyre, a' mint *Párisból* írják, olly forma válasz küldetett nékie, a' mellyet ő nehezen fog a' közönséges levelek által ki hirdettetni. A' melly emigráns a' Frantzia Respublika földjére ki lép, és meg sajditatik, minden hofzas processus nélkül puska végire vétetik.

A' hadi dolgokra ügyelő Minister egy parantsolatot hirdettetett ki a' Frantzia Directorium nevében, melly szerént minden hadi tisztnek maga regementjénél kelletik lenni ezen folyó hólnapnak első napjára, ki vévén azokat, a' kiknek különös engedelmek vagyon a' nevezett Ministertől az othon való maradásra. A' ki ezen parantsolatnak nem fog engedelmeskedni, ollyba tartatik, mintha bútsút vett vólna maga tisztségétől. — Az Angliai expeditióra való készületnek organizatiójára egy különös tengeri Commissiót állított fel a' Directorium, a' melly nem a' tengeri dolgokra ügyelő Ministertől, hanem egyene-

sen a' Directoriumtól, és *Banaparte* fő vezértől függ, és a' mellynek nemtsak hadi, hanem polgári hatalom is vagyon engedtetve. Minden *Decasra*, az az, 10 napból álló hétre, 400,000 liver bizattatott ezen Commissiónak dispositiójára, és valahol kivántatik, mindenüvé tartoznak annak tagjai menni. Gyűlléseknek fő helye felső *Normandiának* nevezetes kikötő helye *Havre* várasa.

Minden *Bourdeauxban* le telepedett Anglusok, Hibernusok, és Amérikabéliek meg fogattak, és a' kik a' tengeri szolgálatra alkalmatosoknak lenni itiltettek, a' *Rocheforti* kikötő helyben lévő flottához küldettek, a' többi pedig helylyebb vitetett a' szárazon, úgy gondolkozván felölök, hogy ők vólnának azok, a' kik a' Frantzia tengeri készületekről titkon hirt adnak a' *Londoni* Admiralitásnak. — A' *Rénusi* Frantzia ármádiától 25,000 ember küldetett az Angliai ármádiának öregbítésére.

Helvétzia.

Brüne Frantzia Generális, a' kiről mint igen nagy talentommal bíró emberről úgy emlékeznek a' *Párisi* levelek, *Schauenburg* Generálisnak adván által a' *Helvétziai* Cantonokban lévő Frantzia hadi seregeknek fő kórmányát, Mártz. 13-ik napján *Rómába* utazott, az ott lévő Frantzia ármádia kórmányának kezére való vételére. Minekelőtte oda hagyta vólna *Helvétziát*, egy hirdetményt tétetett közönségessé a' meg háborodott Helvétusoknak meg engeszteltetésekre.

A' Bernai truppoknak maradványa, nagyon meg búsúlván Hazájának szerentsétlenségén, fegyvereiket le hányta, 's honnyaiba mind vissza ment. Valamint a' várasai, úgy a' falusi lakosok nagy idegenséget mutatnak a' dolgoknak mostani folyamathoz, úgy annyira, hogy sokan készebbek vóltak önnön magokat életektől önként meg fosztani, mint idegen nemzet által nyakaikba jármat vettetni engedni. Az ellenséggel való viaskodásaikban is el húnyt öseikhez méltó ma-

radékoknak lenni mutatták magokat — igen kevesen vettének pardont, többnire fél hőltan is viaskodtanak — asszonyok szüzek, ifjak és gyermekek is részülni kívántak hazájok védelmezésében. — Közelgetvén a' Frantziák *Berna* városához, az oda való 79 esztendőös öreg Polgármester *Steiger* lóra ült, ki ment az ellenség eleibe, és a' midőn a' *Bernai* katonák rendjei közt fel's alá lovagolván, bátorította, és vagy a' győzésre vagy a' meghalásra serkengette volna őket, maga is vitézi halállal hőlt meg, a' kit önnön magok a' Frantziák is tsudáltanak és sajnállottanak.

A' *Bernai*, *Solothurni*, és *Freyburgi* Cantonoknak ágyúi *Hünningenbe*, *Alzatiának* erős várába vitettek által, és mindenütt meg folytattak fegyvereiktől a' lakosok, a' mellyekkel nagyon meg töltek a' *Bernai*, *Solothurni*, és *Freyburgi* fegyveres házak. — A' *Solothurni* fegyvertartó házban, olyan zászlók is találtattak, a' mellyeket 1476-ik és 1477-ik esztendőkkben, a' *Gransoni*, *Murteni*, és *Nanci* véres ütközetekben nyertének a' győzedelmes Helvétusok a' Burgundusoktól.

Noha igen kevés ideig tartó, de azért még is igen mérges és véres vólt a' *Bernai*, és más evvel egyet értő Cantonoknak Frantziák ellen való hadakozások, a' mellyekben nemcsak az ellenség, hanem egymás ellen is dühösködtenek a' meg búszúlt lakosok. Sokan úgy vélekedvén közüllök, hogy magok polgári és hadi Előjáróik adtak volna el őket az ellenségnek, rajtok töltötték bosszújokat. Ezek közül való vóltanak Generál *Erlach*, *Ryhiner*, és *Stettler* Obersterek, és a' Lemanni tengeren lévő *Bernai* flotillának Admirálisa, a' *Lausannabéli Crousatz*.

Báselből Mártz. 16-ik napján. Tegnap vette bé, úgymond, a' mi Nemzeti Gyűllésünk azon új Constitutiót, a' mellyet *Ochs* polgár készített vala *Párisban*, és a' melly néhány tikkelyeket ki vévén, egészlen meg egyez a' Frantzia, Batáviai, és Cisálpinai Respublikáknak Constitutiójával. — Mindjárt ekkor meg parantsoltatott az ezen Constitutióknak meg rostalására ki neveztetett Com-

missiónak, hogy azt ki nyomtatni, és minden azon Cantonbeli helységekkel közleni, 's azokat annak tsendes bé vételére hathatos okokkal serkengetni el ne mulassák. — A' *Solothurni* provisoria Kormányfő maga deputatusai által tanátsot kért a' Basileai N. Gyűléstől az eránt, mitsoda úton módon kellene azon Constitutiót tökéletességre vinni, és Helvétziának frigyos Cantonjait 's barátjait, egyetlen egy, és feloszolhatatlan Respublikává tenni.

A' Batáviai és Cisálpinai Respublikák örven-dező és szerentsés előmenetelt kívánó leveleket küldöttek a' Basileai N. Gyűlésnek. — Azont mivelte polgár *Taleyrand* külső dolgokra ügyelő Minister is a' Frantzia Directorium nevében, 's az által azon nyughatatlanságot, a' mellyet az ott lévő Frantzia követ *Mengaud* polgár magos hangon járt beszédjei által benne szerzett, egészlen le tsendesíteni kívánta.

A' *Báseli* Canton által bé vétetett új Constitutió planumának lehető ki terjesztése végett, *Ochs*, *Huber*, és *Wieland* polgárokat *Bernába* küldötte a' *Báseli* N. Gyűlés, mind azért, hogy az ott kvártélyozó *Schauenburg* Generálisnak az ott folyt és végbe ment dolgokról hirt adjanak, mind pedig, hogy a' Bernai provisoria Kormányfőket azon Constitutiónak bé vételére reá beszéllék. Onnan *Lausannába* fognak menni, hogy ottan előre el készítsék a' Helvétziai Statusok közönséges Gyűlésének fundamentumát. Vissza fele tértekben a' *Solothurni* és *Freyburgi* provisoria Kormányfőket is meg fogják látogatni, 's ezeknél is siettetni a' Constitutiónak bé vételét. Hasonló végből küldettettek *Faesch*, *Stehlen*, és *Erlacher* polgárok *Tigurumba*. — Azon Cantonbeli lakosok közül, a' mellyek a' Frantziák ellen fegyvert fogtanak, egy darabig senki se fog a' Helvétziai Directorok és Ministerek közibe fel vétettetni.

Olasz Ország.

A' Cisálpina Respublikában még ekkorig sem szünhetett meg a' nép közt való békételenség. A'

törvénytévő test és Directorium közt való villongás, a' financiának nyomorúlt állapata, a' klastromok jószágaiknak el adattasáról hozatott törvény által okoztatott nyughatatlanság, és ezen Respublikának fel olztattatásáról támadott köz hir, és több efélék forognak a' nép szemei előtt, és könnyen meg eshetik, hogy veszedelmes változásokra való alkalmatosságot szolgáltatnak.

A' Mártzius 6-ik napján tartatott gyűlésben azt végzette az ifjabb Tanács, és az öregebb Tanács is helybe hagyta, hogy azon Respublikának tehetősebb lakosai adjanak a' közönséges szükség ki pótolására költsön pénzt. E' mellett minden apaturságok adattattassanak el, az abbásoknak pedig rendeltessen 1000 liréből álló esztendei fizetés. (Ezen Respublikában 1 lira 17 krajtzárban megyen).

Az úgy nevezett Római Respublikában Fébr. 25-ik és több következő napjain támadott véres zenebona okául a' népnek békételessége, a' Sz. Pápának onnan lett el távozása, a' mostani kormányozásnak módja, és az ott lévő Frantzia katonaságnak ragadozó fősvénysége tétetnek. Kiváltképen azon bosszonkodott meg a' nép, hogy a' Római templomoknak ékességeit és kintseit többnire mind ki takarították a' Frantzia Commissariusok. A' miólta a' zenebonáskodóknak indítói meg büntették, és mind az ott lévő Frantzia kormányozó Generális, mind a' Consulok tsendességre intették a' népet közönségessé tett hirdetményeikben, azóltától fogva valamennyire meg engeszteltetnek lenni láttatik a' nép, de hogy a' titkos békételesség ne legyen közöttök, azt épen állítani nem lehet.

Többnire minden Kárdinálisok oda hagyták *Róma* városát, és a' kik közülök önként ki nem költöztek, erőszakkal ki vitettek a' városból. — Az eddig *Génuában* volt Frantzia követ *Citoyen Faypoult* Mártz. 6-ik napján érkezett meg *Rómában*, a' kire a' Római Respublikának organisatiója vagyon bizattatva. Azomban tsak nem minden nap újabb újabb parantsolatokat adnak ki az oda

való Consulok, mellyek egyátalyában az Egyházi Birodalomnak republikanuszi lábra való tétetésére tzeleoznak. Most már minden lakosok a' Római kokardát taztoznak a' kalapjaikon viselni, és a' ki ezt nem miveli, haza árulónak lenni tartatik. A' váras is új Sectiókra, avagy kvártélyokra olztatott fel, 's mindenik kvártélynak új név adatott, p. o. a' *Kapitoliumi*, *Vaticanai*, *Pompejusi*, *Pantheoni*, *Quirinalisi* 's. a' t. kvártélyok. Minden fegyver el vétetett a' lakosoktól; pénz is új veretett, mellyeknek egyik oldalán a' régi Consuloknak fasciaji, a' másikán pedig ez a' felül irás vagyon: *Respublika Romana*.

A' későbbi Olasz Országi tudósításokból ezeket olvassuk. Még most is sokan lövetnek agyon azok közül, a' kik a' Februarius 25 ik és következett napjain zenebonát inditottak a' Frantziák ellen. A' még itten lévő egynéhány Kárdinálisok minden ingó bingó jószágaikat el adogallyák, hogy annál könnyebb szerrel el utazhassanak. — Kárdinális *Braschi*, a' Sz. Pápának unokája *Nápolyból* a' *Máltai* szigetbe szándékozik menni; mindenünnen le vétettek az egyházi tzimerek; nem gyöznek a' Római szabók, vargák 's másféle mester emberek a' Frantzia seregeknek számára kötöst készíteni — tsak nem minden apátza klastromok ki üresittek. — Ésténként olly kemény vigyázat vagyon *Róma* várasában, hogy a' ki esteli 9 óra után az uttzán találtatik, akárki légyen az, el fogattatik, minden fő uttzákon ágyúk és strázsák állanak, és a' ki leg kissebb zenebonát indit, minden irgalom nélkül ágyon lövettetik.

Azon emlékeztető oszlopra, melly *Düphot* Generális sirja felibe tétetett, ez a' felül irás metzetett: *Frantzia Héros a' te sirod lön a' Római Respublikának böltsöje*. — Pápa Ö Szentsége még most is *Siennában* lenni mondatik, midön oda érkezett, és a' Sz. *Agoston* rendjén lévő Szerzetesek klastromja előtt hintajáról le lépett vólna, könnyes szemeit az egek felé fordítván, így szóllott. *Hála légyen az Úr Istennek, itt vagyon az én temető sirom!* Még most is olly nagy lelküséggel

szertvedí a' maga szerentsétlenségét, mint szenvedte ennekelőtte mindenkor, és a' minéműt soha egy Filozofus sem mutatott.

A' *Rómából* ki költözött Kárdinálisok többnire mindnyájan a' *Florentziai* Nagy Hertzegségben keresik tsendes menedék helyeiket. Oda ment *Maury* Kárdinális is, hanem oda lett érkezése után egynéhány nap múlván parantsolatot vett a' Kórmányfzékttől az onnan való el távozásra. Erre a' Kárdinálisra azért haraguznak leg inkább a' Frantziaák, mivel ő Frantzia Abbás és az első Nemzeti Gyűllésnek tagja lévén, hathatosan védelmezte a' papság és a' monarchia ügyét.

Berthier Frantzia Generális kemény parantsolatot adott az eránt a' Frantzia és Cisálpinai hadi seregeknek, hogy summinémű szin alatt ne méreszellyenek a' *Nápolyi* földre lépni. Mind ebben mind *Siciliában* nagy békételenség lenni tapasztaltatik a' nép közt. — Azon 22,000 ember közül, a' kik Jakobinusi gondolkozások miatt *Nápoly* Országban tömlötzőkre hányattak vala, sokan ártatlanoknak lenni találtatván, szabadon bocsátattak, a' többi pedig a' *Siciliai* tömlötzőkbe küldetett. — A' *Nápolyi* Királyi udvar 8 napig tartó gyászba öltözött a' *Würtembergi* meg halálozott özvegy Hertzegné hamvainak tiszteletére.

Nagy Britannia.

Egyenlő 's özve kaptolt erővel dolgozik a' Parlamentum és a' Ministerium a' békételenség erőlködéseinek meg gátolásában. Szoros parantsolatot adatott ki azok ellen, a' kik a' katonaságot, mellyre a' jelenvaló környülállások közt nagy szüksége vagyon a' Statusnak, akár szóval, akár tselekedettel sértegetni kívánták. Mihelyt értésére esett a' *Dublini* Lord *Mayornak*, az az, fő Polgármesternek az, hogy *Arthur Oconnor* el fogattatott volna, azonnal ő is el petsételtette azon nyomtató mőhelyt, a' mellynek ő tulajdonosa vala, úgy gondolkozván, hogy abban sok gyanús irások fognának találtatni. A' betűszedők

közül is el fogatott egynéhányat. — Az órákra vettetett taksát, a' melly ellen felettébb sokat panaszkodtak az óra mivesek, *Pitt* Minister már el törölte.

A' *Lissabonai* kikötő helyben lévő Anglus flotta Admirálja *Lord Vincent* azt írja az Admirálisnak, hogy azért evezett volna ki *Mazaredo* az alatta lévő Spanyol flottával a' *Kadixi* kikötő helyből, mivel mindenütt az a' hir repdesett Spanyol Országban, hogy a' *Kadix* előtt vigyázó és a' *Lissabonai* kikötő helyben lévő Anglus flottákon pártosságra fakadtak volna ki a' matrozok. A' minthogy mihelyt fülébe ment *Mazaredo* Admirálisnak, hogy a' nevezett két Anglus flotta magát öszve kaptsolta, veszedelmesnek tartván a' velek való meg ütközést, a' mint a' *Kadixi* kikötő helyből ki jött, úgy ismét vissza ment abba.

Arthur Oconnor, *Binns*, és *Quickley* Status rabok a' *Toweri*, *Leary* inas pedig más közönséges tömlőtzebe isukattak. Rajtuk kívül többen is el fogattattak, a' kiknek neveik tudniillik az amazoknál találtatott irásokban fel vóltak jegyeztetve. — A' fő kormányszék parantsolatjából minden *Dublinba* bé, és onnan ki menő levelek felszakasztatván szorossan meg vizsgáltnak. Minden Hiberniai, vagy Irlandiai hadi tisztek köteleztetnek Mártzius 24-ik napjára magok regementjeiknél meg jelenni, és azok a' 30,000 emberek is, a' kik a' linea truppok' completirozására rendeltettek, minden haladék nélkül táborba szállani. — A' *Nelson* Admirális flottája 4 linea hajóval szaporitatott. — A' *Hiberniában* lévő katonaság, a' melly eddig sokféleképen bosszontotta 's nyomorgatta a' lakosokat, most szorosabb hadi fenyték alá vétetett.

Batáviai Respublika.

Ezen Köz-Társaság Constitúciójának el készítésére ki neveztetett Commissió, el végzette immár azon munkáját, és által is adta azt a' Nemzeti Gyűlésnek Mártzius 6-ik napján. Ezen Constitúció nyomtatványai majdan ki fognak oszto-

gattatni, és a' Commissió jelentést tenni az eránt, mit keliyen arról végezni? mennyi ideig tartson annak meg vizsgálása? és miként terjesztessék a' nép eleibe a' sanctio, avagy jóvá hagyás végett? — Kétség kívül e' sem fog sok időt kívánni. — A' *Hágai* Directorium minden kerületben két Agenst nevezett ki, az azokban lévő Administratióknak és Municipalitásoknak reorganisatiójokra, a' melly alkalmatossággal nem kevés változások történhetnek a' közönséges tisztviselők közül. Az ezen Agenseknek adatott instructió 11 tikkelyből áll. Minden tisztviselő köteles lészzen az anarchia, aristocratia, és foederalismus ellen hozatott hitet le tenni; a' vólt helytartó jószágainak igazgatói Mártzius 12-ik napján tették le ezt a' hitet.

A' közönséges nevelésnek és tanításnak igazgatása *Kooten* polgárra bizattatván, *Hecheren* polgár adatott melléje Titoknoknak. — Az *Amsterdómban* lévő Német Országi Izraelitáknak esedezésekre azt végzette a' *Hágai* Directorium, hogy kérettessék meg a' Frantzia Directorium az eránt, hogy a' *Rastadtban* lévő Frantzia deputatusok által könnyebség szereztesse azoknak a' Német Országi Zsidóknak, a' kikre ekkorig igen nagy adó vettetett, és hogy a' Lipsiai és Frankfuri Országos vásárokon semmi külömbség ne légyen ennekutánna a' Hollándiai keresztény és zsidó lakosok közt. — A' *Waldecki* Hertzeg sok szerentsét kívánván a' *Hágai* N. Conventnek az új revolutióhoz, magát, 's regementjét annak barátságába ajánlotta. Azokat a' Hollándiai Commissariusokat, a' kikre a' Frantzia ármádia gondviselésére ügyelő dolgokat bizta, de sok hivségtelességbe tapasztálta, fogságra vettette a' *Hágai* Directorium.

Azokra a' lakosokra nézve, a' kik 1787-ik esztendőben az Orániai Ház barátinak, és a' Belga nemzet ellenségeinek lenni tapasztaltattak, olly végzést hozott a' *Hágai* Convent Mártzius 10-ik napján, hogy valameddig a' nemzetnek okoztatott kárt ki nem fizetik, addig el ne adhassák örök-

ségeiket. Ekkor végeztetett az is el, hogy ennek-utánna minden Hollándiai fabrikákra ezen bélyeg üttessen: *Batáviai fabrika*, és hogy azok a' közönséges hivatalt viselő személyek, a' kiknek 600 forintnál több fizetések vagyon, az othoni fabrikákban készült köntösökbe öltözzenek.

Az új Constitutióznak fel állítására nézve azt végzette a' Convent, hogy minél előbb gyülekezzenek öszve a' Gyülekezetek, 's szorossan vizsgálják meg annak tikkelyeit; hanem hogy előre tisztogassák ki magok között azokat, a' kiket a' mostani dolgok folyamatja ellenségeinek lenni esmérnek. Még a' nemzeti truppok is voksolni fognak a' Constitutióznak bé- vagy bé nem vételére.

Török Birodalom.

Mártzius 18-ik napján, dél után 4 órákor kezdődött el *Belgrádban* a' Muzulmanok *Bajramja*, a' mellyre a' vár fokáin és bástyáin lévő nagy ágyúknak ropogása által adattatott első jel (a).

(a) *Bejrám áldozat napját téfszen, mivel ezen napon szoktak a' Muzulmanok, Ismael meg áldoztatásának emlékezetére, áldozatot tenni, a' kiről azt tartják, hogy ötet, és nem Isákot akarta vólna Abrahám az Isten parantsolatjából meg áldozni. És így minthogy Ismael maradékainak lenni tartják magokat az Arabok, az ő emlékezetére szentelték e' napot. — A' Bejrám innepe kéttzer szokott esztendőben meg esni; az első mingyárt a' Ramasani nagy böjti napok után, a' második pedig az elsőbb el múlása után 70 napokkal; az elsőt Kiutsuknak, az az, Kis-Bejrámnak, a' másodikat Bujuchnak, az az, Nagy-Bejrámnak nevezik a' Muzulmanok. Az első, t. i. a' Kis-Bejrám mingyárt a' Ramazan nagy böjtöt követett napon kezdődik, a' melly a' nagy és népes városokban apró puskákból és ágyúkból való lövöldözés által jelentődik ki, és már akkor mindenek a' mosékba mennek, imádkoznak, prédí-*

A' Zultánnak *Fermánjai*, az az, Tsászári parantsolatjai, mellyek a' Bejrám Innepének 3 ik napján szoktak meg küldettetni, most négy nappal előbb érkeztenek meg, akkor, midőn még a' *Ramazan* innepét ülték volna a' *Mahomet* Próféta unokái. Ezek a' Fermánok semmit egyebet nem foglalnak magokban a' *Pasman Oglu* rebellis Basa ellen tétetendő hadi készületeket tárgyazó parantsolatoknál. A' többi közt halálos büntetéssel fenyegettetnek azok a' Szerviai Spáhik, a' kik a' Bejrám innepének végződése után 10 nappal, egész hadi készülettel *Belgrad* alatt jelen nem lesznek; minden *Szerviában* lévő helységek 4, 5 sőt 10 keresztény lakosokat köteleztetnek ki állítani, és az azokból formáltatandó hadi népet a' *Belgrad* környéken lévő tágas sík mezőre táborba szállítani, a' hol tudniillik a' *Bosniából* menendő hadi nép is le fog telepedni.

Ezen gyülekezendő truppoknak száma nem kevés fog lenni. A' *Bosniai* Basa 12,000, más négy Basák 4000, a' *Belgrádi* Kajmakán 8000 főből álló sereget fognak azon táborba vinni. A' *Szerviai* Spáhik, az az lovas katonák, könnyen réá mennek 12,000-re, az oda való keresztények 5000-re. A' *Rumeliai Valési*, az az, fő kormányzó Basa 16,000-et szándékozik oda vinni; melly szándék ha tökéletességre mehet, 57, sőt talán több ezrekből álló fog lenni a' *Belgrádi* nagy síkon le telepedendő Török ármádia. Már is minden körül belől fekvő faluk, és palánkák, az az sántzok, tömve vagynak a' Török katonasággal.— Ennek az ármádiának a' *Rumeli Valési* fog a' fő kormányzója lenni.

Azonközben *Pasman Oglu* is úgy viseli magát, mintha nem ötet, hanem mást valakit érdeklene a' Fényes Portának ezen nagy hadi készülete. Ő még most is *Widdinben* mulat, erős sántzokat készített táborra körül, 's bátran várja maga ellen ellenségeit.

kátziót hallanak, mellyeknek végzések után, hozzá fognak a' vigadozáshoz.